

An aerial photograph of Rotterdam, Netherlands, featuring the Erasmus Bridge in the foreground and the city skyline in the background. The sky is blue with scattered clouds, and a layer of mist or fog is visible near the water level.

Monitor Armoede & Schuldenaanpak Rotterdam

2023

Gemeente Rotterdam

Colofon

Gemeente Rotterdam, afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI)

Datum: 8 mei 2023
Auteur(s): Frans Moors

Vragen: onderzoek@rotterdam.nl

Inhoud

Inleiding	5
1 De doelgroep van het Rotterdamse armoedebeleid	6
1.1 Inleiding	6
1.2 Omvang van de doelgroep van het armoedebeleid	7
1.3 Bron van inkomsten	8
1.4 Huishoudentype	8
2 In- en uitstroom	9
2.1 Inleiding	9
2.2 Achtergronden van instroom	10
2.3 Achtergronden van uitstroom	10
3 Schulden en schuldenaankpak	11
3.1 Resultaten van de schuldenaankpak	12
4 Gebruik van inkomensondersteuning	15
Bijlage	20

Inleiding

De Monitor Armoede & Schulden wil inzicht bieden in 'de staat van de armoede' in de stad en de ontwikkelingen in de schuldenaanpak in 2022. De monitor bestaat uit vier delen:

- Een beschrijving van de doelgroep van het Rotterdamse armoedebeleid (huishoudens met een inkomen tot 110% van het wettelijk sociaal minimum). Dit gebeurt op basis van de meest recente cijfers van het CBS, peildatum 1 januari 2021. Naast deze beschrijving worden ook de ontwikkelingen in de doelgroep op de korte termijn (2020-2021) en de lange termijn (2015-2021) beschreven.
- Een analyse van de in- en uitstroom uit de doelgroep in de periode 2020-2021 en een beschrijving van de ontwikkeling op de lange termijn;
- Een overzicht van de Rotterdamse huishoudens met problematische schulden en de resultaten van de Rotterdamse schuldenaanpak;
- Een beschrijving van het gebruik van gemeentelijke inkomensondersteunende voorzieningen in het kader van het armoedebeleid over 2022 en de ontwikkelingen hierin op de korte termijn (2021-2022) en de lange termijn (2015-2022). Het gaat dan om de volgende voorzieningen:
  - Kind- en Jeugdtegoed
  - AOW-tegoed
  - Individuele Inkomenstoeslag
  - Energietoeslag
  - Kwijtschelding afvalstoffenheffing
  - Bijzondere bijstand
  - Meedoen in Rotterdam
  - Jeugdfonds Sport & Cultuur
  - Maatwerkbudget wijkteams
  - Premiebijdrage zorgverzekering.

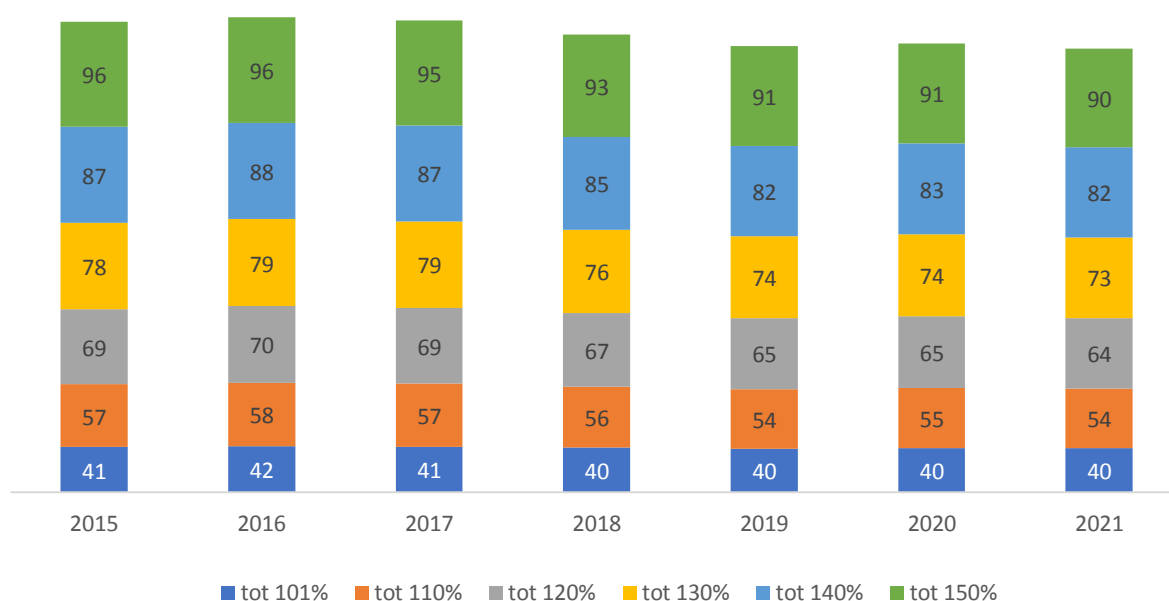
1 De doelgroep van het Rotterdamse armoedebeleid

1.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt de doelgroep van het Rotterdamse armoedebeleid beschreven. Onder de doelgroep verstaan we de particuliere huishoudens en personen in Rotterdam met een inkomen dat niet hoger is dan 110% van het wettelijk sociaal minimum, ofwel de voor een huishouden toepasselijke bijstandsnorm. We noemen dit voor de leesbaarheid in deze monitor ook wel een 'laag inkomen'. Deze groep wordt beschreven op basis van de meest recente inkomensgegevens uit het Integraal Inkomens- en Vermogensonderzoek (IIV) van het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS). Deze worden vergeleken met de jaarlijkse cijfers vanaf 2015, en met die over 2020, zodat de lange- en korte-termijntrends binnen de doelgroep over in beeld worden gebracht.

Hoewel we de doelgroep voor de beschrijving in deze monitor afbakenen op 110% van het sociaal minimum, zijn bepaalde inkomensondersteunende voorzieningen de afgelopen jaren ook voor een bredere doelgroep beschikbaar gekomen. Zo kennen het Jeugdtgegoed, Meedoen in Rotterdam en het Jeugdfonds Sport & Cultuur een inkomensgrens van 130% van het sociaal minimum, is de premiebijdrage ziektekostenverzekering beschikbaar voor huishoudens met een inkomen tot 130% van het wettelijk minimumloon en kon de Energietoeslag worden aangevraagd door huishoudens met een inkomen tot 140% van het sociaal minimum. Daarom wordt hier een overzicht van deze bredere doelgroep gegeven. In de onderstaande figuur staat het huishoudensinkomen van alle Rotterdamse huishoudens, ingedeeld in groepen van percentages ten opzichte van het sociaal minimum.

Figuur 1.1   **Inkomen van Rotterdamse huishoudens in relatie tot het wettelijk sociaal minimum 2011-2020 (aantallen x 1.000, cumulatief)**

1.2 Omvang van de doelgroep van het armoedebeleid

In 2021 hadden rond 54.000 huishoudens en rond 85.000 personen in Rotterdam een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. Rond 18.000 minderjarige kinderen leven in een huishouden met een dergelijk inkomen. In de periode 2020-2021 daalde het aantal huishoudens met een laag inkomen met 500; het percentage huishoudens met een laag inkomen bleef nagenoeg gelijk op 18,2%. Het aantal *personen* in deze huishoudens daalde met 1.500. Daarmee daalde het percentage Rotterdammers met een laag inkomen licht van 14,6% naar 14,3%. Het aantal *minderjarige kinderen* in een huishouden met een laag inkomen daalde met 600; in 2021 leefde 16% van alle minderjarige kinderen in Rotterdam in een huishouden met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. In de onderstaande tabel staat een overzicht van aantal en percentage lage inkomens vanaf 2015. Tegelijkertijd is de ontwikkeling op de korte termijn (2020-2021) en op de lange termijn (2015-2021) weergegeven.

Tabel 1.1 Particuliere huishoudens en personen met een inkomen tot 110% WSM in Rotterdam 2015-2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2020-2021	2015-2021
Aantal huishoudens	57.000	57.900	57.400	55.600	54.200	54.600	53.800	-800	-3.200
Procent	20,4%	20,4%	20,0%	19,2%	18,5%	18,5%	18,2%	-0,3	-2,2
Aantal personen	96.000	97.000	94.400	90.400	87.400	87.000	85.000	-2.000	-11.000
Procent	16,9%	16,9%	16,3%	15,4%	14,8%	14,6%	14,3%	-0,3	-2,6
Aantal kinderen 0-18 jr	23.100	23.200	22.000	20.500	19.600	18.800	18.100	-700	-5.000
Procent	20,7%	20,6%	19,4%	18,1%	17,3%	16,5%	16,1%	-0,4	-4,6

Bron: CBS, bewerking OBI

Het aantal huishoudens dat *langdurig* (vier jaar of langer) op een laag inkomen is aangewezen, laat in de periode 2020-2021 een lichte daling zien. Het percentage langdurig lage inkomens bleef nagenoeg gelijk op 12,4%. Na een relatief sterke stijging in de periode 2015-2017, is dit percentage al enkele jaren stabiel. Het aantal *personen* in deze huishoudens daalde de periode 2019-2020 met 1.000. Het percentage Rotterdammers met een langdurig laag inkomen ligt nu op 9%. 9.600 minderjarige kinderen leven in een huishouden dat langdurig op een laag inkomen is aangewezen; dat is 9,3% van alle minderjarige kinderen in de stad. Dat betekent een lichte daling van aantal en percentage ten opzichte van het voorgaande jaar. 60% van alle huishoudens met een laag inkomen heeft dit inkomen al vier jaar of langer; het aandeel steeg daarmee met 8 procent-punt sinds 2015.

Tabel 1.2 Particuliere huishoudens en personen met langdurig een inkomen tot 110% WSM in Rotterdam 2015-2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2020-2021	2015-2021
Aantal huishoudens	29.800	31.100	31.700	32.000	32.400	32.800	32.600	-200	2.800
Procent alle huishoudens	11,2%	12,2%	12,4%	12,5%	12,5%	12,5%	12,4%	- 0,1	1,2
% huishoudens <110%	52%	54%	55%	58%	60%	60%	60%	0,0	8,0
Aantal personen	48.200	49.600	49.900	49.600	49.600	49.600	48.600	-1.000	400
Procent alle personen	9,2%	9,5%	9,5%	9,4%	9,3%	9,2%	9,0%	- 0,2	-0,2
% personen <110%	50%	51%	53%	55%	57%	57%	57%	0,0	7,0
Aantal kinderen 0-18 jr	11.200	11.400	11.200	10.800	10.500	10.100	9.600	-500	-1.600
% alle kinderen	10,8%	11,0%	10,8%	10,5%	10,1%	9,7%	9,3%	-0,4	-0,5
% kinderen <110%	48,5%	49,1%	50,9%	52,7%	53,6%	53,7%	52,7%	-1,0	-1,5

1.3 Bron van inkomsten

De groep huishoudens met een laag inkomen bestaat voor bijna de helft uit bijstandsgerechtigden of ontvangers van een andere sociale voorziening.¹ Nog eens 32% heeft een AOW en/of een pensioen. Het overige deel heeft hoofdzakelijk inkomen uit werk (11%) of een werkloosheids-of arbeidsongeschiktheidsuitkering (7%). Onder de langdurig lage inkomens zijn de bijstandsgerechtigden en gepensioneerden nog wat sterker vertegenwoordigd: 86% van de langdurig lage inkomens bestaat uit deze twee categorieën.

Tabel 1.3 Huishoudens met een inkomen tot 110% WSM naar bron van inkomen (Rotterdam, 1-1-2021)

	Ten minste 1 jaar			4 jaar en langer		
	Aantal	Procent	% doelgroep	Aantal	Procent	% doelgroep
Loon	3.430	6%	2%	740	2%	1%
Winst zelfstandig ondernemer	2.780	5%	10%	480	2%	2%
Werkloosheidsuitkering	550	1%	25%	50	0%	2%
Bijstandsuitkering	21.970	41%	86%	14.100	46%	67%
Uitkering sociale voorziening overig*	4.440	8%	67%	2.500	8%	43%
Uitkering ziekte/arbeitsongeschiktheid	2.990	6%	27%	1.500	5%	14%
Pensioenuitkering	17.330	32%	27%	13.200	40%	21%
Overig (stufi/vermogen)	360	1%	29%	100	0%	10%
Totaal	53.840	100%	18%	32.600	100%	12%

*) Het betreft hier onder meer de uitkering voor oudere werklozen, voor jonggehandicapten en uitkeringen in het kader van het Bijstandsbesluit Zelfstandigen en de Toeslagenwet.

1.4 Huishoudenstype

Bij ruim twee derde van de huishoudens met een laag inkomen gaat het om alleenstaanden zonder kinderen. Nog eens 15% is alleenstaand met kinderen. Onder alleenstaanden en eenoudergezinnen zien we de hoogste percentages lage inkomens. Alleenstaanden en eenoudergezinnen hebben ook veruit het vaakst een *langdurig* laag inkomen. In de onderstaande tabel staat een volledig overzicht per huishoudenstype.

Tabel 1.4 Huishoudens met langdurig een inkomen tot 110% van het sociaal minimum in 2021, naar huishoudenstype, en de ontwikkeling op de korte en lange termijn

				Verskil 2020-2021		Verskil 2015-2021	
	Aantal	%	% per type	Aantal	%-punt	Aantal	%-punt
Alleenstaand <65 jr	13.690	42%	18%	-60	-0,2	2.380	2
Alleenstaand 65+	9.940	31%	27%	160	0,1	1.040	2,3
Paar zonder kinderen < 65 jr	1.030	3%	3%	-10	0	30	0
Paar zonder kinderen 65+	2.470	8%	12%	40	0,1	450	2,5
Eenoudergezin minderj kinderen	3.220	10%	23%	-150	-1,1	-260	-1,7
Eenoudergezin overig	580	2%	4%	-80	-0,6	-390	-3,7
Paar alleen minderj kinderen	1.220	4%	4%	-70	-0,2	-330	-0,8
Paar overig	360	1%	2%	-30	-0,2	-160	-1
Overige meerpersoonshh.	100	0%	3%	10	0	30	0,5
Totaal	32.600	100%	12%	-200	-0,1	2.780	0,6

¹ De bron van inkomen is gebaseerd op het hoogste inkomen gezien over het hele jaar.

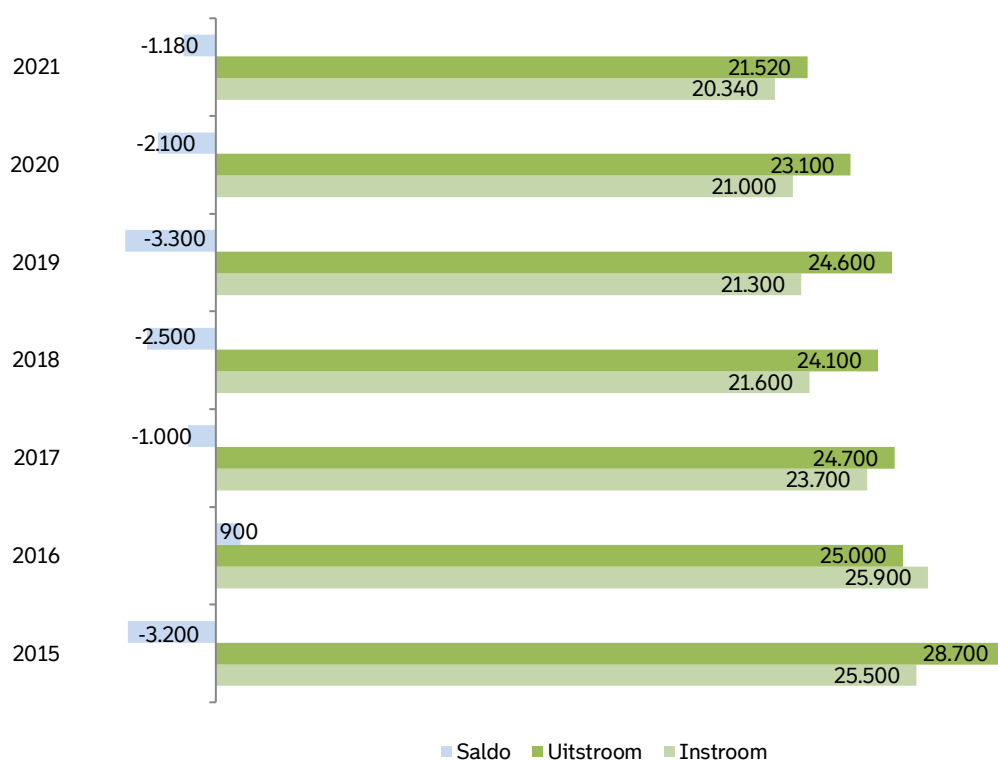
2 In- en uitstroom

2.1 Inleiding

Het percentage personen en huishoudens met een inkomen tot 110% WSM (verder: met een laag inkomen) schommelt al jaren rond de 20%. Toch is er sprake van dynamiek: ieder jaar is er instroom en uitstroom in de groep lage inkomens. Om een beeld te schetsen van deze dynamiek is op basis van CBS-gegevens nagegaan hoeveel personen en huishoudens jaarlijks in- en uit de doelgroep van het armoedebeleid stromen, en wat de achtergrond van deze stromen zijn. De gegevens zijn geanalyseerd over de periode 2015-2021.

In de onderstaande figuur zijn de in- en uitstroomcijfers over de jaren 2015-2021 uitgezet. Duidelijk is te zien dat het verloop in de groep Rotterdammers met een laag inkomen in de afgelopen jaren kleiner is geworden. In 2021 stroomden rond 21.500 personen uit de groep Rotterdammers met een laag inkomen, terwijl 20.300 personen instroomden. Daarmee ligt de instroom 3% lager dan in 2020, terwijl de uitstroom daalde met 7%.

Figuur 2.1 In- en uitstroom uit de groep Rotterdammers met een laag inkomen (2015-2021)

2.2 Achtergronden van instroom

De instroom (dat zijn dus de personen die in 2020 niet, en in 2021 wel een laag inkomen hebben) kan verschillende oorzaken hebben. Die zijn in de onderstaande tabel te zien. Veruit de belangrijkste oorzaak is inkomensdaling: in ruim 63% van de gevallen gaat het om een inwoner van Rotterdam die een inkomensdaling doormaakte. In iets meer dan een vijfde van de gevallen gaat het om Rotterdammers die in 2020 niet tot de doelpopulatie behoorden. Dat kan zijn omdat ze niet heel 2020 een inkomen hadden, of behoorden tot een studentenhuishouden of waren geïnstitutionaliseerd. Van 11% werden over 2020 geen gegevens aangetroffen, wat betekent dat ze 'nieuw' zijn in de registratie. Tenslotte is te zien dat 6% van de instroom werd veroorzaakt door verhuizing naar Rotterdam. Een deel van deze groep had bij die verhuizing al een laag inkomen, terwijl het andere deel gelijktijdig met de verhuizing instroomde in lage-inkomensgroep. De opbouw van de oorzaken van instroom is in de periode 2020-2021 nauwelijks veranderd in vergelijking met voorgaande jaren.

Tabel 2.2 Oorzaken van instroom in de groep Rotterdammers met een laag inkomen

	Aantal	%
Inkomensdaling (woonde al in Rotterdam)	12.840	63%
Voorafgaand jaar geen doelpopulatie*	4.170	21%
Immigratie/geboren/gegevens niet eerder bekend	2.190	11%
Verhuisd naar Rotterdam binnen NL (minima geworden)	630	3%
Verhuisd naar Rotterdam binnen NL (al minima)	510	3%
Totaal	20.340	100%

2.3 Achtergronden van uitstroom

Kijken we naar de achtergrond van de uitstroom (dus de personen die in 2020 wel, maar in 2021 niet meer tot de groep lage inkomens behoorden), dan zien we dat 68% van de uitstroom wordt veroorzaakt door een inkomensstijging. Rond een vijfde van de uitstroom wordt veroorzaakt doordat de persoon niet meer behoort tot de doelpopulatie, bijvoorbeeld omdat er geen sprake meer is van een heel jaar inkomen. Rond een tiende bevond zich door overlijden, emigratie of een andere reden niet meer in de registratie. Tenslotte wordt 6% van de uitstroom veroorzaakt door verhuizing: de helft verhuisde daarmee ook uit de lage-inkomensgroep, terwijl de andere helft van deze groep deel bleef uitmaken.

Tabel 2.3 Oorzaken van uitstroom uit de groep Rotterdammers met een laag inkomen

	Aantal	%
Inkomensstijging (woonde al in Rotterdam)	14.540	68%
Geen doelpopulatie meer *)	3.700	17%
Geëmigreerd/overleden/gegevens niet langer bekend	1.840	9%
Verhuisd binnen Nederland (geen minima meer)	690	3%
Verhuisd binnen Nederland (minima gebleven)	750	3%
Totaal	21.520	100%

*) De doelpopulatie wordt gevormd door personen met het hele jaar inkomen, niet behorend tot een studentenhuishouden of geïnstitutionaliseerd.

3 Schulden en schuldenaanpak

Onlangs publiceerde het CBS voor het eerst gegevens over het aantal huishoudens met problematische schulden per gemeente². De meest recente cijfers betreffen oktober 2021. In dat jaar was er bij rond 50.000

huishoudens sprake van problematisch schulden. Dat is 15,5% van alle huishoudens in Rotterdam. In de onderstaande grafiek staat een overzicht van de ontwikkeling vanaf 2015.

Tabel 3.1 Rotterdamse huishoudens met een geregistreerde problematische schuld, 2015-2021

	Aantal huishoudens	Percentage Rotterdam	Percentage Nederland
2015	50.830	16,1%	8,6%
2016	51.910	16,3%	8,6%
2017	48.380	15,1%	7,8%
2018	50.840	15,8%	8,3%
2019	50.360	16,1%	8,1%
2020-01	51.340	15,6%	7,9%
2020-10	50.990	15,5%	7,6%
2021-01	48.630	14,8%	7,4%
2021-10	49.650	14,9%	7,6%

Bron: CBS

In de volgende tabel staat een overzicht van het aantal en percentage huishoudens met een geregistreerde problematische schuld per gebied. In de laatste kolom staat het aandeel huishoudens met

een problematische schuld in het betreffende gebied. In Charlois, Feijenoord, IJsselmonde en Delfshaven zien we een bovengemiddeld aandeel huishoudens met een problematische schuld.

² Volgens CBS is er sprake van een huishouden met geregistreerde problematische schulden als tenminste één persoon in het huishouden voldoet aan ten minste één van de volgende criteria op 1 januari van het betreffende verslagjaar:

- Volgt een WSNP-traject;
- Volgt een bij BKR geregistreerd minnelijk traject;
- Heeft een bij BKR geregistreerde betalingsachterstand;
- Is in het Centraal Curatele en Bewindregister (CCBR) opgenomen op grond van verkwisting en/of problematische schulden;
- Heeft ten minste zes maanden de zorgpremie niet betaald;
- Heeft een betalingsachterstand van een Wet Mulder-boete (boete voor lichte verkeersovertreding) bij het CJIB heeft waarvan de tweede aanmaning ten minste twee maanden openstaat, of zich al in een ernstigere wanbetalersfase bevindt. Daarnaast moet het openstaande bedrag in totaal minimaal 50 euro zijn. Heeft langer dan 27 maanden een toeslag-schuld van totaal minimaal 50 euro openstaan bij de Belastingdienst;
- Heeft langer dan 15 maanden een schuld van totaal minimaal 50 euro voor overige belastingaanslagen openstaan bij de Belastingdienst;
- Heeft een belastingsschuld bij de Belastingdienst die in de 12 maanden voor het peilmoment oninbaar is geleden;
- Heeft een betalingsachterstand bij de DUO van 3 maanden of langer en van minimaal 270 euro.

Tabel 3.2 Rotterdamse huishoudens met een geregistreerde problematische schuld per gebied, oktober 2021

	Aantal huishoudens	Procent	Procent per gebied
Rotterdam Centrum	2.180	4,4%	9,6%
Delfshaven	6.780	13,7%	17,1%
Overschie	1.130	2,3%	13,0%
Noord	3.460	7,0%	11,6%
Hillegersberg-Schiebroek	1.990	4,0%	9,7%
Kralingen-Crooswijk	3.410	6,9%	10,8%
Feijenoord	7.820	15,8%	20,4%
IJsselmonde	5.480	11,0%	18,9%
Pernis	230	0,5%	10,2%
Prins Alexander	5.490	11,1%	11,8%
Charlois	8.090	16,3%	22,8%
Hoogvliet	2.510	5,1%	15,2%
Hoek van Holland	330	0,7%	6,9%
Rozenburg	640	1,3%	11,2%
Totaal Rotterdam	49.650	100,0%	14,9%

Bron: CBS

Een andere indicator die wordt gebruikt om problematische schuldproblematiek in kaart te brengen, is het aantal Rotterdammers met meer dan zes maanden betalingsachterstand van de premie ziektekostenverzekering. Dit cijfer laat in de afgelopen vijf jaar een constante daling zien.³ In de onderstaande tabel staat hiervan een overzicht.

Tabel 3.3 Aantal Rotterdammers met >6 maanden achterstand in betaling ziektekostenpremie met en zonder betalingsregeling

Indicator	2022	2021	2020	2019	2018
Aantal Rotterdammers met >6 maanden achterstand in betaling ziektekostenpremie met en zonder betalingsregeling	22.462	23.088	25.486	26.624	27.786

3.1 Resultaten van de schuldenaanpak

In 2022 meldden zich 5.109 Rotterdammers aan bij het Expertiseteam Financiën (ETF). Dat is een stijging van 5% ten opzichte van 2021. Niet al deze aanmeldingen leiden tot een intakegesprek: in 2022 werden 4.459 intakegesprekken gehouden; dat is 87% van het aantal aanmeldingen. Bij de overige aanmeldingen kan het zijn dat problemen eenvoudig opgelost kunnen worden, maar vaker blijkt dat Rotterdammers nog niet klaar zijn voor een schuldhulpverleningstraject. In dit eerste gesprek wordt, in het kader van stress-sensitief werken, daarom gefocust op het winnen van vertrouwen en het luisteren naar het verhaal van de Rotterdammer. Niet ieder intakegesprek leidt direct tot een ondersteuningsplan. In 2022 is voor 3.525 Rotterdammers een ondersteuningsplan opgesteld; dat is 79% van alle intakegesprekken. Daarmee zijn in de periode 2019 tot en met 2022 15.134 ondersteuningsplannen gerealiseerd.

³ Het cijfer wordt echter beïnvloed doordat wanbetalers die direct een betalingsregeling met hun verzekeraar overeenkomen in sommige gevallen niet in de registratie worden opgenomen. Daarnaast kan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) bepaalde groepen aanwijzen die onder voorwaarden kunnen uitstromen. Dit laatste betreft met name personen met een bijstandsuitkering.

Tabel 3.4 Aantal aanmeldingen, intakegesprekken en gerealiseerde ondersteuningsplannen

Indicator	2022	2021	2020	2019	2018
Aantal Rotterdammers die zich hebben gemeld (al dan niet via een begeleider) bij het ETF of de KBR	5.109	4.870	3.978	4.168	3.782
Aantal intakegesprekken bij ETF	4.459	4.257	3.780	1.413	nvt
Aantal gerealiseerde ondersteuningsplannen ETF	3.525	4.010	4.051	3.548	nvt

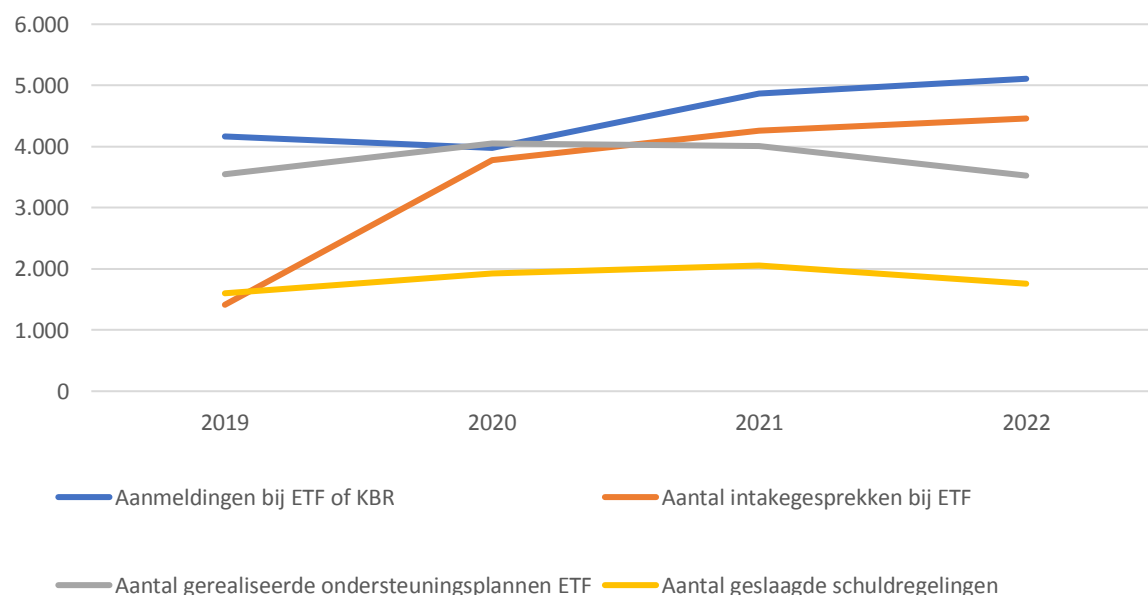
3.1.1 Aantal gestarte en geslaagde schuldregelingen bij de KBR

Ook het aantal geslaagde schuldregelingen laat voor het eerst sinds vijf jaar een daling zien; het aantal gestarte regelingen daalde het voorgaande jaar al. Het aantal gestarte regelingen daalde met 16%, een aantal geslaagde regelingen daalde met 19%. Het slagingspercentage bleef nagenoeg stabiel op 93%.

Tabel 3.5 Aantal gestarte en geslaagde schuldregelingen bij de Kredietbank Rotterdam

	2022	2021	2020	2019	2018
Gestarte schuldregelingen	1.886	2.193	2.254	2.064	1.945
Geslaagde schuldregelingen	1.758	2.055	1.924	1.601	1.462
Slagingspercentage	93%	94%	85%	78%	75%

De trend op de langere termijn is een toename van het aantal aanmeldingen en intakegesprekken, maar een afname van het aantal gerealiseerde ondersteuningsplannen en schuldregelingen. Dat is te zien in de onderstaande grafiek.

3.1.2 Instroom Perspectieffonds voor jongeren

De instroom in het Perspectieffonds is met 142 jongeren nagenoeg gelijk aan het voorgaande jaar.

Tabel 3.6 Aantal jongeren in Perspectiefpact en Perspectieffonds

Indicator	2022	2021	2020	2019	2018
Aantal jongeren dat is ingestroomd in het Perspectieffonds	142	149	44	1	nvt

3.1.3 Schulddienstverlening aan ondernemers

De ondersteuning van kleine ondernemers en zzp'ers is met ingang van 1 januari 2021 opgenomen in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Deze taak werd daarvoor ook al uitgevoerd via het Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ). Het RBZ doet specialistische schuldhulpverlening ingekocht bij een externe partij, Zuidweg & Partners. In de onderstaande tabel staat het aantal aanmeldingen bij dit bureau. Het gaat hier om het aantal aanmeldingen in de regio Rijnmond. Na een daling van het aantal aanmeldingen in 2021, zien we over 2022 weer een substantiële stijging.

Tabel 3.7 Aantal aanmeldingen ondernemers voor schulddienstverlening (regio Rijnmond)

	2022	2021	2020
	302	162	245

3.1.4 Meldpunt Preventie Huisuitzettingen (MPH)

Het aantal meldingen bij het Meldpunt Preventie Huisuitzettingen steeg na een sterke daling in 2021 in 2022 weer met circa 40% naar 1.650. Het aantal meldingen van gezinnen met kinderen liet bijna een verdubbeling zien. Het aantal daadwerkelijke huisuitzettingen bleef echter, evenals in vorige jaren, dalen. In 2021 waren het er nog 95, in 2022 waren het er nog maar 53. Deze ontwikkelingen zijn in lijn met de cijfers van Aedes, die in juli 2022 vaststelden dat het aantal huurders met achterstand in de eerste maanden van het jaar, na een daling in 2020 en 2021, weer opliep. Het aantal huisuitzettingen laat echter, vooral door een sociaal incassobeleid, nog steeds een daling zien.

Tabel 3.8 Resultaten van het Meldpunt Preventie Huisuitzettingen (MPH)

	2022	2021	2020	2019
Aantal meldingen preventie huisuitzettingen in kader van convenant MPH	1.650	1.191	1.774	2.127
Waarvan: aantal meldingen die gezinnen met kinderen betreffen	824	435	636	864
Aantal huisuitzettingen (als gevolg van huurachterstand)	53	95	71	196

4 Gebruik van inkomensondersteuning

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komt het gebruik van inkomensondersteunende voorzieningen in het kader van het armoedebeleid aan de orde. De hier gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op registraties van de gemeente Rotterdam en andere instanties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de diverse regelingen. De cijfers betreffen het jaar 2022.

Het gaat hier om gemeentelijke voorzieningen, of door de gemeente gesubsidieerde voorzieningen, te weten:

- AOW- en Jeugdtegoed
- Kwijtschelding afvalstoffenheffing
- Bijzondere bijstand
- Energietoeslag
- Individuele Inkomenstoelage
- Stichting Meedoen in Rotterdam
- Jeugdfonds Sport & Cultuur
- Premiebijdrage collectieve zorgverzekering
- Maatwerkbudget voor de wijkteams

Hoewel we deze regelingen in deze rapportage hebben samengebracht onder de noemer 'inkomensondersteunende voorzieningen', zijn er belangrijke verschillen in doelstelling en inzet, wat gevolgen heeft voor de wijze van verstrekking en mate van gebruik.

Met de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 is de gemeentelijke ruimte voor inkomensondersteuning door het Rijk ingeperkt. Categoriale voorzieningen, zoals de AOW-toelage, de Toelage voor kinderen van 4 tot en met 17 jaar en de Langdurigheidstoelage, zijn daardoor niet meer toegestaan. De eerste twee voorzieningen zijn vervangen door het **AOW- en Jeugdtegoed**, dat jaarlijks op de Rotterdampas worden bijgeschreven, en dat uitsluitend mag worden ingezet voor de aanschaf van producten die bijdragen aan sociale participatie. Deze bijdrage vindt voor een belangrijk deel van de doelgroep wel nog volgens een geautomatiseerd systeem plaats: huishoudens waarvan bekend is dat zij tot de doelgroep behoren, krijgen het tegoed automatisch op de Rotterdampas bijgeschreven.

Ook **kwijtschelding van de afvalstoffenheffing** vindt middels een dergelijke geautomatiseerde procedure plaats, waardoor het gebruik per definitie hoger ligt. Rotterdammers met een inkomen tot 100% WSM hebben recht op een gedeeltelijke kwijtschelding van afvalstoffenheffing. In 2022 bedraagt de maximale kwijtschelding, evenals in het voorgaande jaar, 76,5% van het tarief.

Bijzondere bijstand wordt alleen op aanvraag verstrekt, en is een individuele voorziening om noodzakelijke kosten van bestaan, voor zover die niet kunnen worden bekostigd door het reguliere inkomen en andere voorliggende voorzieningen, te vergoeden. Voor de verstrekking van bijzondere bijstand vindt altijd een individuele toets plaats.

Vanaf het vorig jaar is ook de verstrekking van de **Energietoeslag** in de bijzondere bijstand opgenomen. De toeslag werd verstrekt aan huishoudens met een inkomen tot 140% van het sociaal minimum. Huishoudens waarvan het inkomen op de peildatum bekend was, kregen de toeslag automatisch verstrekt. Daarnaast kon de toeslag digitaal of schriftelijk worden aangevraagd.

Rotterdammers met een inkomen tot 130% van het wettelijk minimumloon die in het jaar voorafgaand aan de aanvraag geen hoger inkomen hebben gehad, en geen perspectief hebben op inkomensverbetering, komen in aanmerking voor een **Individuele Inkomstenstoeslag** (IIT) van 120 euro op jaarbasis.

Stichting Meedoen in Rotterdam (voorheen stichting Leergeld) en het **Jeugdfonds Sport & Cultuur** zijn fondsen waarop huishoudens met kinderen met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum een beroep kunnen doen om kosten van deelname aan sport- of culturele activiteiten, al dan niet in clubverband, voor zover die niet door een andere voorziening wordt vergoed, te bekostigen. Stichting Meedoen vergoedt ook andere kosten die de participatie van kinderen aan de samenleving ondersteunen, waaronder de kosten van een computer of fiets. Beide fondsen keren een toegekende verstrekking direct uit aan vereniging of leverancier; de bedragen worden dus niet direct uitgekeerd aan de aanvrager.

Inwoners van Rotterdam met een inkomen tot 130% van het wettelijk minimumloon die deelnemen aan het Rotterdampakket van zorgverzekeraar VGZ komen in aanmerking voor een **premiebijdrage** van 120 euro op jaarbasis.

Tenslotte is het **maatwerkbudget** een budget dat door de professionals in de Wijkteams naar eigen inzicht kan worden ingezet in geval van acute financiële nood bij een huishouden. Het Maatwerkbudget wordt dus niet op aanvraag van een huishouden ingezet, maar uitsluitend als er naar het oordeel van de professional sprake is van acute financiële nood, die niet kan worden gelenigd door een andere voorliggende voorziening. De mate van gebruik is dus sterk afhankelijk van de beoordeling van de professional, en niet van aanvraag door de gebruiker. Om een indicatie te geven van het bereik van de regelingen, zijn de gebruikscijfers afgezet tegen de omvang van de respectievelijke doelgroepen. In de onderstaande tabel staat de omvang van de potentiële doelgroep weergegeven en het daarop gebaseerde percentuele gebruik in 2022. Bij dit percentage hoort een aantal kanttekeningen: de omvang van de doelgroep voor 2022 is gebaseerd op inkomensgegevens van het CBS, peildatum 1 januari 2021. De cijfers betreffen particuliere huishoudens, personen of kinderen in een huishouden met een heel jaar inkomen in het betreffende jaar. De werkelijke doelgroep zal daarom groter zijn dan de hier gehanteerde cijfers; dat is de verklaring voor het feit dat het gebruik in sommige gevallen boven de 100% uitkomt. Precieze inschatting van de doelgroep op basis van het inkomen is daarnaast moeilijk omdat vaststelling van recht op basis van inkomen voor de verschillende voorzieningen op verschillende momenten in het jaar van aanvraag kan gebeuren. Daarnaast kan bij de kwijtscheldingsregeling onder bepaalde voorwaarden worden afgeweken van het inkomenscriterium. De gebruikspersentages kunnen daardoor niet meer dan een ruwe indicatie geven van het daadwerkelijke bereik.

Tabel 4.1 Gebruik en bereik van inkomensondersteunende voorzieningen in 2022

Soort voorziening	Omvang doelgroep (peildatum 1-1-2021)	Aantal gebruikers in 2022	% doelgroep
Kindtegoed*	9.100 kinderen 4-11 jaar (110% WSM)	10.400	114%
Jeugdtogoed*	8.100 kinderen 12-17 jaar (130% WSM)	9.100	112%
AOW-togoed	17.800 huishoudens 65+ (110% WSM)	12.100	68%
Kwijtschelding afvalstoffenheffing **)	39.900 huishoudens (100% WSM)	37.400	94%
Individuele Inkomens toeslag ***)	56.100 huishoudens 21-65 jaar tot 130% WML	26.600	47%
Energietoeslag	81.100 huishoudens vanaf 21 jaar tot 140% WSM	79.200	96%
Meedoen in Rotterdam	20.440 kinderen 4-18 jaar (130% WSM)	8.100	40%
Jeugdfonds Sport & Cultuur - cultuur	20.440 kinderen 4-18 jaar (130% WSM)	2.300	11%
Jeugdfonds Sport & Cultuur - sport	20.440 kinderen 4-18 jaar (130% WSM)	7.100	35%
Premiebijdrage VGZ	98.000 personen >=18 jaar tot 130% WML	40.300	41%
Maatwerkbudget wijkteams ****)		2.100	

*) Het feit dat de bereikpercentages in 2018 en 2020 boven de 100% liggen, komt doordat de omvang van de doelgroep is gebaseerd op cijfers van het CBS betreffende kinderen in een particulier huishouden met een heel jaar inkomen. Dat betekent dat de omvang van de werkelijke doelgroep groter zal zijn dan de hier gehanteerde cijfers.

**) Het gebruikpercentage van de kwijtscheldingsregeling afvalstoffenheffing is gebaseerd op het gebruik van kwijtschelding voor het lopende belastingjaar. Het gebruik ligt dicht bij de 100%. Dit komt doordat de omvang van de doelgroep ruimer is dan alleen op basis van de inkomensgrens van 100% WSM. Dit heeft verschillende oorzaken. Op de eerste plaats hanteert Gemeentebelastingen voor AOW-gerechtigden hogere normen dan in de Participatiewet worden gehanteerd. Daarnaast kunnen huishoudens met schulden in sommige gevallen voor kwijtschelding in aanmerking komen, ook als er sprake is van een hoger inkomen. Tenslotte kunnen ook (buitenlandse) studenten en huishoudens die maar een deel van het jaar inkomen hebben in aanmerking komen; deze groepen worden niet meegenomen in de huishoudens volgens de CBS-definitie.

***) In het vaststellen van de omvang van de doelgroep kon geen rekening gehouden met het 'inkomensverbeteringscriterium': het gaat dus om alle particuliere huishoudens met een inkomen tot de inkomensgrens waarvan de hoofdkostwinner tussen de 21 en 65 jaar oud is. Bij de vaststelling van de doelgroep voor 2022 is uitgegaan van de netto bijstandsnorm voor gehuwd op peildatum 1 januari 2021, maal 130%.

****) Het maatwerkbudget heeft geen duidelijk begrensde doelgroep; een percentage voor het bereik kan daarom niet worden berekend

Kijken we naar de ontwikkeling van het aantal gebruikers in vergelijking met vorig jaar, dan zien we een stijging van het aantal gebruikers van het AOW-togoed, van Meedoen en het Jeugdfonds Sport & Cultuur en van het Maatwerkbudget. We zien een daling in het aantal gebruikers van het Kind- en Jeugdtogoed, kwijtschelding afvalstoffenheffing, de individuele inkomens toeslag en de premiebijdrage VGZ.

Tabel 4.2 Aantal gebruikers van inkomensondersteunende voorzieningen (2018-2022)

	2018	2019	2020	2021	2022	2021-2022	2021-2022
						+/-	+/- %
Kindtegoed	11.200	11.000	10.500	10.800	10.400	-400	-4%
Jeugdtogoed	9.200	8.700	8.700	9.200	9.100	-100	-1%
AOW-tegoed	10.000	10.700	10.400	10.900	12.100	1.200	+11%
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	43.000	39.900	39.000	38.700	37.400	-1.300	-3%
Bijzondere bijstand	33.500	36.700	37.700	39.600	*)		
Individuele Inkomenstoelag	21.600	27.600	26.900	28.100	26.600	-1.500	-5%
Meedoen in Rotterdam	5.200	7.000	6.600	6.800	8.100	1.308	+19%
Jeugdfonds Sport & Cultuur - cultuur	1.800	2.500	2.500	2.200	2.300	100	+5%
Jeugdfonds Sport & Cultuur - sport	5.200	6.100	5.700	6.400	7.100	700	+11%
Premiebijdrage VGZ	40.300	40.400	40.500	41.100	40.300	-800	-2%
Maatwerkbudget wijkteams	1.900	2.100	1.400	1.200	2.100	900	+75%

*) Door een wijziging in de registratie kan het aantal individuele gebruikers niet meer op een vergelijkbare manier worden vastgesteld

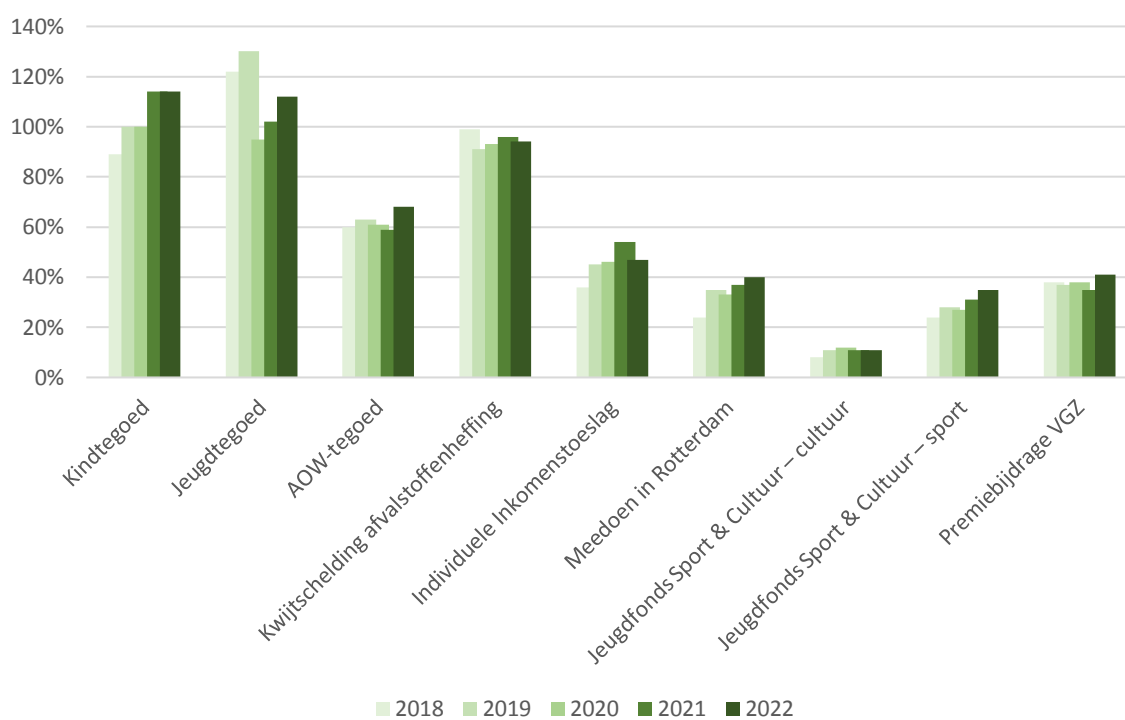
Als de ontwikkeling van de doelgroep in de cijfers wordt verdisconteerd, zien we in de onderstaande tabel en grafiek de ontwikkeling van de gebruikpercentages in de afgelopen vijf jaar. Het gebruik van het Jeugdtogoed, AOW-tegoed, Meedoen in Rotterdam, het Jeugdfonds en de premiebijdrage VGZ laat in vergelijking met het voorgaande jaar een stijging zien. Het gebruik van de kwijtscheldingsregeling en de IIT daalde, terwijl dit bij het Kindtegoed en het Jeugdcultuurfonds gelijk bleef.

Tabel 4.3 Percentage gebruikers van inkomensondersteunende voorzieningen (2018-2022)

	2018	2019	2020	2021	2022	2021-2022
						procentpunt
Kindtegoed	89%	100%	100%	114%	114%	0
Jeugdtogoed*	122%	130%	95%	102%	112%	+10
AOW-tegoed	60%	63%	61%	59%	68%	+9
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	99%	91%	93%	96%	94%	-2
Individuele Inkomenstoelag	36%	45%	46%	54%	47%	-7
Meedoen in Rotterdam*	24%	35%	33%	37%	40%	+9
Jeugdfonds Sport & Cultuur – cultuur*	8%	11%	12%	11%	11%	0
Jeugdfonds Sport & Cultuur – sport*	24%	28%	27%	31%	35%	+4
Premiebijdrage VGZ	38%	37%	38%	35%	41%	+6

*) De doelgroep van het Jeugdtogoed werd in 2020 verbreed van 110% naar 130% van het sociaal minimum. De doelgroep van Meedoen in Rotterdam en het Jeugdfonds Sport & Cultuur is in 2019 verbreed van 120% naar 130% van het sociaal minimum.

Figuur 4.1   **Percentage gebruikers van inkomensondersteunende voorzieningen (2018-2022)**

Bijlage

Huishoudens, personen en kinderen met een laag inkomen per wijk

I.1 Inkomen van huishoudens ten opzichte van het sociaal minimum, per wijk (cumulatief in aantallen)

Inkomen ten opzichte van het sociaal minimum, tot:								
	101%	110%	120%	130%	140%	150%	>=150%	Totaal
Afrikaanderwijk	850	1.090	1.240	1.370	1.500	1.590	3.560	3.550
Agniesebuurt-Provenierswijk	650	850	1.000	1.120	1.230	1.330	4.510	4.500
Bergpolder-Blijdorp-Liskwartier	1.170	1.590	1.910	2.200	2.500	2.780	14.220	14.210
Beverwaard	680	900	1.060	1.210	1.350	1.500	4.980	4.990
Bloemhof	1.260	1.660	1.960	2.200	2.420	2.640	6.320	6.320
Bospolder-Spangen-Tussendijken	2.330	3.000	3.470	3.860	4.160	4.480	11.050	11.050
Carnisse-Zuiderpark	750	1.040	1.250	1.480	1.680	1.890	6.570	6.560
Cool-Scheepvaartkw-Stadsdriehoek	980	1.270	1.490	1.670	1.890	2.100	13.500	13.490
Crooswijk	1.770	2.390	2.820	3.140	3.410	3.670	9.520	9.520
Delfshaven-Schiemonde	860	1.150	1.340	1.490	1.680	1.850	6.120	6.100
Dijkzigt-Oude Westen	990	1.260	1.450	1.610	1.770	1.890	5.030	5.030
Entrepot-Noordereiland	780	1.060	1.240	1.380	1.520	1.660	5.770	5.760
Feijenoord	900	1.150	1.310	1.450	1.560	1.680	3.340	3.340
Groot- en Oud-IJsselmonde	1.900	2.680	3.230	3.750	4.280	4.750	16.290	16.300
Hillegersberg	810	1.110	1.340	1.570	1.790	1.990	12.180	12.180
Hillesluis	880	1.180	1.380	1.580	1.740	1.920	5.090	5.090
Hoek van Holland	260	430	560	700	840	980	4.790	4.790
Hoogvliet	1.510	2.090	2.580	3.090	3.540	3.990	15.960	15.950
Katendrecht-Wilhelminapier	430	570	660	750	840	910	4.160	4.160
Kralingen	1.810	2.390	2.820	3.180	3.540	3.880	15.440	15.430
Lageland-Prinsenland-'s-Graveland	1.390	1.930	2.380	2.800	3.160	3.530	14.070	14.070
Lombardijen	1.040	1.430	1.730	1.980	2.200	2.450	6.780	6.780
Mathenesse	550	740	880	1.010	1.140	1.260	4.690	4.690
Middelland-Nieuwe Westen	2.370	3.050	3.490	3.870	4.230	4.560	14.800	14.790
Nesselande	150	240	310	370	430	490	4.540	4.540
Ommoord	1.350	2.000	2.550	3.040	3.400	3.820	12.780	12.770
Oosterflank	910	1.240	1.470	1.660	1.840	1.990	5.490	5.490
Oud Charlois-Wielewaal	980	1.320	1.550	1.780	2.020	2.240	6.890	6.880
Oude Noorden	1.570	2.060	2.350	2.610	2.870	3.090	8.440	8.440
Overschie	910	1.260	1.510	1.770	1.990	2.190	8.510	8.520
Pendrecht-Zuidwijk	2.270	3.100	3.630	4.130	4.560	4.980	13.020	13.030
Rozenburg	320	490	630	790	940	1.060	5.650	5.650
Schiebroek	1.160	1.550	1.840	2.090	2.310	2.520	7.740	7.740
Tarwewijk	910	1.170	1.380	1.580	1.770	1.970	6.030	6.020
Vreewijk	1.240	1.770	2.140	2.520	2.830	3.100	7.230	7.240
Zevenkamp	1.000	1.360	1.600	1.810	1.990	2.170	7.180	7.190
Heijplaat-Kralingseveer-Pernis *	190	270	350	460	540	610	3.610	3.700
ROTTERDAM	39.880	53.840	63.900	73.070	81.460	89.510	305.850	305.860

I.2 Inkomen van huishoudens ten opzichte van het sociaal minimum, per wijk (cumulatief in percentages)

	Inkomen ten opzichte van het sociaal minimum, tot:						
	101%	110%	120%	130%	140%	150%	>=150%
Afrikaanderwijk	24%	31%	35%	39%	42%	45%	100%
Agniesebuurt-Provenierswijk	14%	19%	22%	25%	27%	30%	100%
Bergpolder-Blijdorp-Liskwartier	8%	11%	13%	15%	18%	20%	100%
Beverwaard	14%	18%	21%	24%	27%	30%	100%
Bloemhof	20%	26%	31%	35%	38%	42%	100%
Bospolder-Spangen-Tussendijken	21%	27%	31%	35%	38%	41%	100%
Carnisse-Zuiderpark	11%	16%	19%	23%	26%	29%	100%
Cool-Scheepvaartkw-Stadsdriehoek	7%	9%	11%	12%	14%	16%	100%
Crooswijk	19%	25%	30%	33%	36%	39%	100%
Delfshaven-Schiemond	14%	19%	22%	24%	28%	30%	100%
Dijkzigt-Oude Westen	20%	25%	29%	32%	35%	38%	100%
Entrepot-Noordereiland	14%	18%	22%	24%	26%	29%	100%
Feijenoord	27%	34%	39%	43%	47%	50%	100%
Groot- en Oud-IJsselmonde	12%	16%	20%	23%	26%	29%	100%
Hillegersberg	7%	9%	11%	13%	15%	16%	100%
Hillesluis	17%	23%	27%	31%	34%	38%	100%
Hoek van Holland	5%	9%	12%	15%	18%	20%	100%
Hoogvliet	9%	13%	16%	19%	22%	25%	100%
Katendrecht-Wilhelminapier	10%	14%	16%	18%	20%	22%	100%
Kralingen	12%	15%	18%	21%	23%	25%	100%
Lageland-Prinsenland-sGraveland	10%	14%	17%	20%	22%	25%	100%
Lombardijen	15%	21%	26%	29%	32%	36%	100%
Mathenesse	12%	16%	19%	22%	24%	27%	100%
Middelland-Nieuwe Westen	16%	21%	24%	26%	29%	31%	100%
Nesselande	3%	5%	7%	8%	9%	11%	100%
Ommoord	11%	16%	20%	24%	27%	30%	100%
Oosterflank	17%	23%	27%	30%	34%	36%	100%
Oud Charlois-Wielewaal	14%	19%	23%	26%	29%	33%	100%
Oude Noorden	19%	24%	28%	31%	34%	37%	100%
Overschie	11%	15%	18%	21%	23%	26%	100%
Pendrecht-Zuidwijk	17%	24%	28%	32%	35%	38%	100%
Rozenburg	6%	9%	11%	14%	17%	19%	100%
Schiebroek	15%	20%	24%	27%	30%	33%	100%
Tarwewijk	15%	19%	23%	26%	29%	33%	100%
Vreewijk	17%	24%	30%	35%	39%	43%	100%
Zevenkamp	14%	19%	22%	25%	28%	30%	100%
Heijplaat-Kralingseveer-Pernis*	5%	8%	10%	12%	15%	16%	100%
ROTTERDAM	13%	18%	21%	24%	27%	29%	100%

I.3 Huishoudens met een inkomen tot 110% WSM per wijk, en de ontwikkeling op de korte en lange termijn

	2015			2020			2021*			Verschil 2020-2021			Verschil 2015-2021		
	Aantal	% huishoudens wijk	Aantal	Aantal	% huishoudens wijk	Aantal	% huishoudens wijk	Aantal	% huishoudens wijk	Aantal	Percentueel	Procentpunt	Aantal	Percentueel	Procentpunt
Afrikaanderwijk	1.360	42%	1.150	34%	1.080	32%	1.080	32%	1.080	32%	-6%	-1,7	-280	-21%	-10,4
Agniesebuurt-Provenierswijk	1.020	25%	880	20%	860	20%	860	20%	860	20%	-2%	-0,6	-160	-16%	-5,0
Bergpolder-Blijdorp-Liskwartier	1.830	14%	1.590	12%	1.590	12%	1.590	12%	1.590	12%	-4%	-0,4	-240	-13%	-2,5
Beverwaard	1.000	22%	910	19%	910	19%	910	19%	910	19%	0%	0,0	-90	-9%	-2,9
Bloemhof	1.760	31%	1.670	28%	1.660	28%	1.660	28%	1.660	28%	-1%	-0,1	-100	-6%	-3,7
Bospolder-Spangen-Tussendijken	3.310	33%	3.010	28%	3.000	28%	3.000	28%	3.000	28%	0%	0,0	-310	-9%	-4,8
Carnisse-Zuiderpark	970	17%	890	16%	1.040	17%	1.040	17%	1.040	17%	17%	1,1	70	7%	0,6
Cool-Scheepvaartkw-Stradsdriehoek	1.380	12%	1.290	10%	1.270	10%	1.270	10%	1.270	10%	-2%	-0,2	-110	-8%	-2,0
Crooswijk	2.720	31%	2.410	26%	2.380	26%	2.380	26%	2.380	26%	-1%	-0,4	-340	-13%	-4,6
Delfshaven-Schiemond	1.250	24%	1.200	21%	1.140	19%	1.140	19%	1.140	19%	-5%	-1,2	-110	-9%	-4,6
Dijkzigt-Oude Westen	1.530	34%	1.360	28%	1.270	26%	1.270	26%	1.270	26%	-7%	-1,7	-260	-17%	-7,5
Entrepot-Noordereiland	1.230	22%	1.090	20%	1.060	19%	1.060	19%	1.060	19%	-3%	-1,0	-170	-14%	-3,5
Feijenoord	1.080	37%	1.170	36%	1.150	36%	1.150	36%	1.150	36%	-2%	-0,5	70	6%	-1,3
Groot-en Oud-IJsselmonde	2.650	17%	2.680	17%	2.690	17%	2.690	17%	2.690	17%	0%	0,2	40	2%	0,1
Hillegersberg	1.090	9%	1.070	9%	1.110	9%	1.110	9%	1.110	9%	4%	0,4	20	2%	0,0
Hillesluis	1.390	30%	1.200	25%	1.180	25%	1.180	25%	1.180	25%	-2%	-0,4	-210	-15%	-5,5
Hoek van Holland	450	10%	430	9%	430	9%	430	9%	430	9%	0%	0,1	-20	-4%	-0,7
Hoogvliet	2.020	13%	2.110	13%	2.090	13%	2.090	13%	2.090	13%	-1%	-0,1	70	3%	-0,0
Katendrecht-Wilhelminapier	610	20%	600	15%	570	14%	570	14%	570	14%	-5%	-0,7	-40	-7%	-6,4
Kralingen	2.720	19%	2.390	16%	2.390	16%	2.390	16%	2.390	16%	0%	0,0	-330	-12%	-3,1
Lageland-Prinsenland-sGraveland	1.810	14%	1.950	14%	1.930	14%	1.930	14%	1.930	14%	-1%	-0,1	120	7%	0,3
Lombardijen	1.420	22%	1.420	21%	1.430	22%	1.430	22%	1.430	22%	1%	0,4	10	1%	-0,6
Mathenesse	740	20%	670	19%	740	17%	740	17%	740	17%	10%	-1,9	-	0%	-3,1
Middeland-Nieuwe Westen	3.490	27%	3.090	22%	3.040	22%	3.040	22%	3.040	22%	-2%	-0,4	-450	-13%	-5,2
Nesselande	270	6%	230	5%	240	5%	240	5%	240	5%	4%	0,2	-30	-11%	-0,8
Ommoord	1.970	16%	2.030	16%	1.990	16%	1.990	16%	1.990	16%	-2%	-0,2	20	1%	-0,2
Oosterflank	1.130	22%	1.220	23%	1.250	23%	1.250	23%	1.250	23%	2%	0,5	120	11%	1,5
Oud Charlois-Wielewaal	1.510	24%	1.270	20%	1.320	20%	1.320	20%	1.320	20%	4%	0,0	-190	-13%	-4,0
Oude Noorden	2.310	30%	2.080	26%	2.060	25%	2.060	25%	2.060	25%	-1%	-0,6	-250	-11%	-4,6
Overschie	1.310	17%	1.220	16%	1.260	15%	1.260	15%	1.260	15%	3%	-0,4	-50	-4%	-2,1
Pendrecht-Zuidwijk	2.840	25%	3.100	25%	3.100	25%	3.100	25%	3.100	25%	0%	0,1	260	9%	0,2
Pernis	150	7%	130	6%	130	6%	130	6%	130	6%	0%	-0,1	-20	-13%	-1,3
Rozenburg	480	9%	480	9%	490	9%	490	9%	490	9%	2%	0,3	10	2%	0,1
Schiebroek	1.440	20%	1.550	21%	1.550	21%	1.550	21%	1.550	21%	0%	0,0	110	8%	0,9
Tarwewijk	1.380	26%	1.250	22%	1.170	21%	1.170	21%	1.170	21%	-6%	-1,8	-210	-15%	-5,6
Vreewijk	1.910	29%	1.810	26%	1.770	25%	1.770	25%	1.770	25%	-2%	-0,9	-140	-7%	-3,4
Zevenkamp	1.300	19%	1.310	19%	1.360	19%	1.360	19%	1.360	19%	4%	0,6	60	5%	0,2
ROTTERDAM	56.990	20,4%	54.010	18,4%	53.840	18,2%	53.840	18,2%	53.840	18,2%	0%	-0,2	-3.150	-6%	-2,2

	2015			2020			2021*			Verschil 2020-2021			Verschil 2015-2021		
	Aantal	% inwoners wijk	Aantal % inwoners wijk	Aantal	% inwoners wijk	Aantal	% inwoners wijk	Aantal	% inwoners wijk	Aantal	Percentueel	Procentpunt	Aantal	Percentueel	Procentpunt
Afrikaanderwijk	2.620	34%	1.970	26%	1.840	24%	16%	-130	-7%	-1,6	-30%	-9,6	-340	-21%	-4,0
Agnesebuurt-Provenierswijk	1.610	20%	1.340	17%	1.270	16%	9%	-90	-4%	-0,3	-22%	-2,6	-620	-16%	-2,4
Bergpolder-Blijdorp-Liskwartier	2.810	12%	2.280	9%	2.190	9%	14%	-80	-3%	-0,5	-13%	-3,2	-410	-18%	-4,5
Beverwaard	1.900	17%	1.660	15%	1.600	14%	22%	-30	-1%	0,2	15%	6%	90	6%	0,5
Bloemhof	3.240	25%	2.910	22%	2.830	22%	15%	-50	-3%	-0,2	-9%	-1,4	-160	-9%	-1,4
Bospolder-Spangen-Tussendijker	6.220	27%	5.100	22%	5.070	22%	8%	-70	-2%	-0,6	-800	-4,3	-330	-15%	-4,3
Carnisse-Zuiderpark	1.560	14%	1.430	14%	1.650	15%	22%	-90	-5%	-1,2	-23%	-6,8	-590	-23%	-6,8
Cool-Scheepvaartkwartier-Stads	1.840	10%	1.730	8%	1.680	8%	16%	-120	-6%	-1,6	-350	-3,2	-350	-17%	-3,2
Grooswijk	4.710	27%	3.980	22%	3.910	22%	29%	-50	-2%	-0,7	-2%	-1,8	-50	-2%	-1,8
Groot- en Oud-IJsselmonde	4.600	14%	4.400	13%	4.450	14%	50	2	1%	0,2	150	3%	150	3%	0,5
Hillegersberg	1.630	6%	1.500	6%	1.550	6%	6%	50	3%	0,2	-80	-5%	-80	-5%	-0,3
Hillesluis	2.610	23%	2.150	20%	2.120	19%	7%	-30	-1%	-0,2	-490	-19%	-490	-19%	-3,6
Hoek van Holland	700	7%	690	7%	690	7%	0	0	0%	0,1	-10	-1%	-10	-1%	-0,3
Hoogvliet	3.320	10%	3.270	10%	3.220	10%	10%	-50	-2%	-0,1	-100	-3%	-100	-3%	-0,4
Katendrecht-Wilhelminapier	1.030	17%	950	12%	890	12%	12%	-60	-6%	-0,9	-140	-14%	-140	-14%	-5,0
Kralingen	4.270	15%	3.460	13%	3.440	13%	13%	-20	-1%	0,0	-830	-19%	-830	-19%	-2,8
Lageland-Prinsenland-sGraveland	2.660	10%	2.740	10%	2.720	10%	18%	-20	-1%	0,0	60	2%	60	2%	0,3
Lombardijen	2.420	19%	2.380	18%	2.420	18%	40	2	2%	0,3	-	0%	-	0%	-0,3
Mathenesse	1.100	15%	970	15%	1.030	14%	60	6	6%	-1,5	-70	-6%	-70	-6%	-1,5
Middelland-Nieuwe Westen	5.970	21%	4.980	18%	4.860	17%	17%	-120	-2%	-0,4	-1110	-19%	-1110	-19%	-4,0
Nesselande	510	4%	390	3%	390	3%	0	0	0%	0,0	-120	-24%	-120	-24%	-1,0
Omnoord	2.940	12%	2.930	12%	2.880	12%	50	-50	-2%	-0,1	-60	-2%	-60	-2%	-0,4
Oosterflank	1.630	16%	1.690	17%	1.690	17%	0	0	0%	0,3	60	4%	60	4%	0,9
Oud Charlois-Wfelewaal	2.600	19%	2.090	16%	2.120	16%	30	30	1%	-0,2	-480	-18%	-480	-18%	-3,1
Oude Noorden	4.040	25%	3.350	21%	3.260	20%	20%	-90	-3%	-0,8	-780	-19%	-780	-19%	-4,8
Overschie	2.040	12%	1.850	11%	1.860	10%	10%	10	1%	-0,6	-180	-9%	-180	-9%	-2,5
Pendrecht-Zuidwijk	4.820	20%	4.940	19%	4.890	19%	50	-50	-1%	-0,3	70	1%	70	1%	-1,0
Pernis	250	5%	220	5%	210	4%	10	-10	-5%	-0,3	-40	-16%	-40	-16%	-1,1
Rozenburg	860	7%	840	7%	920	8%	80	80	10%	0,7	60	7%	60	7%	0,6
Schiebroek	2.360	15%	2.640	16%	2.600	16%	-40	-40	-2%	-0,3	240	10%	240	10%	1,0
Tarwewijk	2.550	21%	2.130	19%	1.990	17%	140	-140	-7%	-1,4	-560	-22%	-560	-22%	-4,1
Vreewijk	3.230	24%	2.980	22%	2.810	21%	170	-170	-6%	-1,3	-420	-13%	-420	-13%	-3,7
Zevenkamp	2.060	13%	1.960	13%	2.040	13%	80	80	4%	0,6	-20	-1%	-20	-1%	0,1
ROTTERDAM	95.920	16%	86.000	15%	84.950	14%	-1.050	-1%	-0,3	-10.970	-11%	-2,1			

I.5 Minderjarige kinderen in een huishouden met een inkomen tot 110% WSM per wijk, en de ontwikkeling op de korte en lange termijn

	2015			2020			2021*			Verschil 2020-2021			Verschil 2015-2021		
	Aantal	% kinderen wijk	Aantal	% kinderen wijk	Aantal	% kinderen wijk	Aantal	% kinderen wijk	Aantal	Percentueel	Procentpunt	Aantal	Percentueel	Procentpunt	
Afrikaanderwijk	690	38%	410	26%	360	24%	24%	24%	-50	-12%	-2,0	-330	-48%	-13,9	
Agniesebuurt-Provenierswijk	350	26%	260	22%	230	21%	21%	21%	-30	-12%	-1,1	-120	-34%	-5,1	
Bergpolder-Blijdorp-Liskwartier	560	15%	330	10%	340	10%	10%	10%	10	3%	0,5	-220	-39%	-4,5	
Beverwaard	630	23%	510	20%	470	18%	18%	18%	-40	-8%	-1,5	-160	-25%	-4,4	
Bloemhof	780	27%	660	23%	610	22%	22%	22%	-50	-8%	-1,2	-170	-22%	-5,1	
Bospolder-Spangen-Tussendijken	1.640	30%	1.150	23%	1.110	23%	23%	23%	-40	-3%	0,2	-530	-32%	-6,8	
Carnisse-Zuiderpark	340	17%	350	18%	360	18%	18%	18%	10	3%	0,1	20	6%	1,5	
Cool-Scheepvaartkwartier-Stadsdriehc	210	12%	200	11%	200	11%	11%	11%	0	0%	-0,1	-10	-5%	-1,2	
Grooswijk	1.220	36%	890	26%	890	26%	26%	26%	0	0%	-0,2	-330	-27%	-9,5	
Delfshaven-Schiemond	600	29%	460	23%	430	21%	21%	21%	-30	-7%	-1,6	-170	-28%	-8,1	
Dijkzigt-Oude Westen	540	34%	390	27%	330	24%	24%	24%	-60	-15%	-2,9	-210	-39%	-10,2	
Entrepot-Noordereiland	510	23%	470	23%	400	20%	20%	20%	-70	-15%	-3,5	-110	-22%	-3,5	
Feijenoord	610	35%	570	33%	560	33%	33%	33%	-10	-2%	-0,6	-50	-8%	-2,1	
Groot- en Oud-IJsselmonde	1.250	20%	1.100	18%	1.150	18%	18%	18%	50	5%	0,6	-100	-8%	-2,0	
Hillegersberg	300	5%	210	3%	200	4%	4%	4%	-10	-5%	0,0	-100	-33%	-1,4	
Hillesluis	650	24%	520	21%	520	21%	21%	21%	0	0%	-0,1	-130	-20%	-3,3	
Hoek van Holland	140	8%	150	9%	140	8%	8%	8%	-10	-7%	-0,7	-	0%	-0,1	
Hoogvliet	810	13%	710	11%	680	11%	11%	11%	-30	-4%	-0,4	-130	-16%	-2,1	
Katendrecht-Wilhelminapier	250	20%	170	13%	160	13%	13%	13%	-10	-6%	-0,3	-90	-36%	-6,8	
Kralingen	870	18%	560	12%	550	12%	12%	12%	-10	-2%	0,1	-320	-37%	-5,7	
Lageland-Prinsenland-sGraveland	480	10%	470	10%	440	10%	10%	10%	-30	-6%	-0,3	-40	-8%	0,3	
Lombardijen	660	25%	660	24%	670	24%	24%	24%	10	2%	0,0	10	2%	-1,4	
Mathenesse	200	15%	160	16%	140	14%	14%	14%	-20	-13%	-2,3	-60	-30%	-1,7	
Middelland-Nieuwe Westen	1.320	22%	990	18%	970	19%	19%	19%	-20	-2%	0,3	-350	-27%	-3,7	
Nesselande	160	4%	80	2%	80	2%	2%	2%	0	0%	0,0	-80	-50%	-1,9	
Ommoord	570	15%	510	13%	500	12%	12%	12%	-10	-2%	-0,3	-70	-12%	-2,4	
Oosterflank	320	18%	250	16%	250	16%	16%	16%	0	0%	0,5	-70	-22%	-2,0	
Oud Charlois-Wielewaal	700	25%	500	21%	500	21%	21%	21%	0	0%	-0,1	-200	-29%	-4,2	
Oude Noorden	1.000	31%	670	23%	630	22%	22%	22%	-40	-6%	-1,5	-370	-37%	-8,8	
Overschie	410	12%	350	8%	350	8%	8%	8%	0	0%	-0,5	-60	-15%	-4,5	
Pendrecht-Zuidwijk	1.310	25%	1.230	22%	1.180	21%	21%	21%	-50	-4%	-1,1	-130	-10%	-3,9	
Rozenburg	270	11%	260	12%	320	14%	14%	14%	60	23%	2,2	50	19%	2,6	
Schiebroek	580	16%	750	19%	720	18%	18%	18%	-30	-4%	-0,7	140	24%	2,2	
Tarnewijk	700	26%	530	23%	480	21%	21%	21%	-50	-9%	-2,2	-220	-31%	-4,9	
Vreewijk	810	36%	730	29%	620	24%	24%	24%	-110	-15%	-4,2	-190	-23%	-11,1	
Zevenkamp	500	16%	420	14%	450	15%	15%	15%	30	7%	0,9	-50	-10%	-1,1	
ROTTERDAM	23.090	19,8%	18.690	16,6%	18.120	16,1%	16,1%	16,1%	-570	-3%	-0,5	-4.970	-22%	-3,7	

Kennis voor een sterk Rotterdams beleid

Onderzoek en Business Intelligence is een afdeling binnen de gemeente Rotterdam.

De afdeling verzamelt informatie en doet onderzoek voor het maken en uitvoeren van beleid door de gemeente Rotterdam. Het onderzoek gaat over onderwerpen als gezondheid, zorg, onderwijs, re-integratie, demografie, ruimtelijke ordening en veiligheid. Soms is de gemeentelijke organisatie het onderwerp, vaker gaat het over de stad en haar bewoners. Het doel is steeds om met deze verzamelde kennis het beleid en de bedrijfsvoering van de gemeente te verbeteren.

Gemeente Rotterdam